

Súd: Okresný súd Košice II
Spisová značka: 18C/155/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7213205170
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 11. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Miková
ECLI: ECLI:SK:OSKE2:2013:7213205170.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice II sudkyňou JUDr. Alenou Mikovou vo veci žalobcu A.V. N. D., O. I., V. X, D., X.Č.: XX XXX XXX, zastúpeného JUDr. Vladimírom Kánom, advokátom, s.r.o., Nám. Martina Benku 9-C1, Bratislava, proti žalovanému K. Š., R.. XX.X.XXXX, R. D. D. XX, J., t.č. na neznámom mieste, zastúpenému opatrovníkom JUDr. Štefanom Juhásom, pracovníkom Okresného súdu Košice I v konaní o zaplatenie XX,XX eur s prísl.

rozhodol:

Žaloba sa **z a m i e t a**.

Žiaden z účastníkov **n e m á p r á v o** na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Žalobca sa žalobou doručenu súdu dňa 8.3.2013 domáhal proti žalovanému zaplatenia sumy XX,XX eur a zároveň žiadal náhradu trov konania. Svoj nárok odôvodňoval existenciou záväzkového vzťahu medzi účastníkmi konania na základe zmluvy o preprave osôb. Z tohto zmluvného vzťahu vyplývala žalovanému povinnosť zaplatiť cestovné vo výške 0,50 eur a prirážku k cestovnému v sume 50 eur. Žalobca poukázal na to, že žalovaný dňa 10.3.2011 o 18,07 hod. cestoval mestskou hromadnou dopravou na autobusovej linke č. 61 bez platného cestovného lístka.

Pobyt žalovaného sa súdu napriek vykonanému šetreniu nepodarilo zistiť, preto mu bol v súlade s ust. § 29 ods. 2 a 6 O.s.p. ustanovený opatrovník. Opatrovník žalovaného vo vyjadrení k návrhu dňa 27.9.2013 proti nároku žalobcu vzniesol námietku premlčania s poukazom na čas uplatnenia nároku na súde.

V podaní doručenom súdu dňa 19.11..2013 oznámil žalobca súdu, že naoriek námietke premlčania trvá na zaplatení sumy XX E. U. T. N. J. P. I. T., Ž. X. V. R., N. J. N. C. T. N. A. C. U. B.. §. XXX V.. U.. Ž. T. U. V. T., Ž. R.W. R. Ú. C. C. XX E. C.plýva z ust. zák. č. 168/1996 Z.z. o cestnej doprave v znení neskorších predpisov o doprave na dráhach a nejde v danom prípade o práva vzniknuté zo zmluvy o preprave, ktorá je upravená v ust. § 760 Obč. zákonníka. Podľa žalobcu je Občiansky zákonník postavený na princípe premlčania so

všeobecnou premlčacou dobou, ktorá sa použije všade tam, kde pre jednotlivé práva nie je stanovená osobitná premlčacia doba a vzhľadom k tomu, že zák. č. 168/1996 Z.z. takúto osobitnú premlčaciu dobu neustanovuje, platí pre nároky z tohto zákona vyplývajúce všeobecná premlčacia doba.

Žalobca k svojmu podaniu priložil aj rozsudky Krajského súdu v Bratislave zo dňa 21.6.2011, č.k. 14Co/216/2011-50 a zo dňa 22.6.2011, č.k. 15Co/67/2011-56, z odôvodnenia ktorých vyplýva, že sa vyššie uvedený súd vo svojich rozhodnutiach s argumentáciou žalobcu týkajúcou sa premlčania nároku na prirážku k cestovnému stotožnil.

Keďže opatrovník žalovaného proti nároku žalobcu vzniesol námietku premlčania, súd sa v súlade so zásadou hospodárnosti konania, ktorá je vyjadrená v ust. § 100 ods. 1 O.s.p. zaoberal otázkou premlčania uplatneného práva, pričom prihliadol aj na argumenty žalobcu.

Právny vzťah účastníkov konania je vzťahom občianskoprávnym (§ 1 ods. 2 Obč. zákonníka) a záväzkovým (§ 488 Obč. zákonníka), keďže z tohto vzťahu vzniklo žalobcovi právo na zaplatenie cestovného a úhrady k cestovného z dôvodu, že žalovaný použil jeho dopravný prostriedok bez platného cestovného lístka. Vzhľadom na predmet záväzkového vzťahu ide v danom prípade o zmluvu o preprave v zmysle ust. § 760 Obč. zákonníka, podľa ktorého sa zmluvou o preprave rozumie zmluva, na základe ktorej žalobca poskytuje prepravné služby za určené cestovné. Táto zmluva je zároveň aj zmluvou spotrebiteľskou (§ 52 Obč. zákonníka), keďže ju žalobca uzatváral v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti (t.j. ako dodávateľ) a žalovaný ako fyzická osoba, ktorá nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti (t.j. ako spotrebiteľ).

Občiansky zákonník v ust. § 760 obsahuje len všeobecnú úpravu zmluvy o preprave, ktorá platí pre všetky druhy tejto zmluvy, pričom podrobnosti týchto zmlúv sú upravené v prepravných poriadkoch prepravcov (§ 761 Obč. zákonníka) a tiež sú v zmysle ust. § 772 Obč. zákonníka upravené v osobitných zákonoch.

Vzhľadom na skutočnosť, že žalovaný cestoval autobusom žalobcu, ide v danom prípade o zmluvu o cestnej doprave, ktorá je všeobecne upravená v ust. § 760 Obč., s tým že jej podrobnosti boli vzhľadom na čas vzniku zmluvného vzťahu upravené okrem iného aj v ustanoveniach zák. č. 168/1996 Z.z. o cestnej doprave v znení neskorších predpisov, účinného do 1.3.2012, zrušeného zák. č. 56/2012 Z.z., ktorý bol aj jedným zo zákonov na ktoré odkazuje ust. § 772 Obč. zákonníka.

Zákon č. 168/1996 Z.z. v znení neskorších predpisov, upravoval podmienky podnikania v cestnej doprave (§ 1 zák. č. 168/1996 Z.z.), pričom každý dopravca bol okrem iného povinný vykonávať cestnú dopravu podľa prepravného poriadku dopravcu (§ 4 ods. 1 písm. a) zák. č. 168/1996 Z.z.).

Podľa ust. § 5 ods. 1 písm. a) zák. č. 168/1996 Z.z. prepravný poriadok upravoval podmienky, za ktorých sa prepravujú osoby, ich batožina a veci v cestnej doprave. V prepravnom poriadku sa uvedie, najmä za akých podmienok možno s dopravcom uzavrieť zmluvu o preprave osôb alebo zmluvu o preprave vecí.

-3-

18C/155/2013-41

Jedným z druhov cestnej dopravy bola podľa ust. 6 ods. 1 zák. č. 168/1996 Z.z. aj pravidelná autobusová doprava, ktorá sa vykonávala na uspokojenie prepravných potrieb osôb ako pravidelne opakovaná preprava cestujúcich (ďalej len "cestujúci") po vopred určenej trase dopravnej cesty s určenými zastávkami na nastupovanie a vystupovanie cestujúcich (ďalej len "autobusová linka"), ktorých dopravca prepravuje podľa prepravného poriadku, cestovného poriadku a tarify. Súčasťou pravidelnej autobusovej dopravy je preprava príručnej batožiny, prípadne aj cestovnej batožiny, domácich zvierat a autobusových zásielok.

Podľa ust. § 12 ods. 1 zák. č. 168/1996 Z.z. bol cestovný lístok potvrdením o uzavretí zmluvy o preprave osôb a dokladom o zaplatení cestovného.

Podľa § 9 zák. č. 168/1996 Z.z. dopravca bol oprávnený prostredníctvom vodiča, alebo iného svojho zamestnanca povereného výkonom kontroly uložiť cestujúcemu, ktorý sa nepreukáže platným cestovným lístkom zaplatiť cestovné a úhradu (§ 14 ods. 3) alebo sa preukázať osobnými údajmi potrebnými na vymáhanie cestovného a úhradu.

Podľa § 14 ods. 3 cit. zákona, úhradu pri nepreukázaní sa platným cestovným lístkom v mestskej autobusovej doprave určí dopravca v prepravnom poriadku do stonásobku základného cestovného bez príplatkov a zliav.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že zák. č. 168/1996 Z.z. podrobnejšie upravoval práva a povinnosti prepravcu a cestujúcich, ktoré vznikajú na základe zmluvy o preprave. Táto skutočnosť je v predmetnom zákone aj výslovne uvedená. Nárok žalobcu na zaplatenie cestovného a aj úhrady k cestovnému je preto nárokom zo zmluvy o preprave, čo je zrejmé aj zo samotného ust. § 9 zák. č. 168/1996 Z.z., keďže nárok vzniká v prípadoch, ak cestujúci poruší svoje povinnosti zo zmluvy o preprave tým, že prepravcovi neuhradí stanovené cestovné. Nejde preto v prípade úhrady k cestovnému o žiadne osobitné právo, ktoré by mohlo existovať bez uzavretej zmluvy o preprave. Aj keď právo žalobcu na zaplatenie úhrady je upravené osobitným zákonom, ktorý má povahu lex specialis vo vzťahu k ust. Občianskeho zákonníka, nestráca povahu nároku plynúceho z porušenia zmluvy o preprave. Napokon samotný zákon č. 168/1996 Z.z. uvádza, že jeho predmetom úprava práv a povinností zo zmluvy o preprave, pričom táto skutočnosť vyplýva aj z ust. § 760 a 772 Obč. zákonníka. Súd sa preto nestotožnil s názorom žalobcu a právnym názorom Krajského súdu v Bratislave v konaniach vedených pod sp. zn. 14Co/216/2011 a 15Co/67/2011.

Nárok žalobcu na zaplatenie cestovného a úhrady k cestovnému je v zmysle vyššie uvedeného nárokom zo zmluvy o preprave, pričom ide o majetkové právo, ktoré podlieha premlčaniu, ak sa nevykoná v zákonom ustanovenej premlčacej dobe (§ 100 ods. 1 a 2 Obč. zákonníka).

V zmysle ust. § 101 platí, že pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach upravujúcich premlčanie uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Ide v danom prípade o všeobecnú premlčaciu dobu, ktorá sa použije všade tam, kde neexistuje osobitná úprava.

-4-

18C/155/2013-42

Premlčanie práv zo zmluvy o preprave je však osobitne upravené v ust. § 108 Obč. zákonníka, v zmysle ktorého práva z prepravy sa premlčujú za jeden rok s výnimkou práv na náhradu škody pri preprave osôb.

Z uvedeného vyplýva, že pre práva z prepravy, medzi ktoré patrí aj nárok žalobcu na zaplatenie cestovného a úhrady k cestovnému, platí osobitná premlčacia doba jedného roka, ktorá začína plynúť odo dňa, kedy sa toto právo mohlo po prvýkrát vykonať. Dňom, kedy sa právo na zaplatenie cestovného a úhrady k cestovnému mohlo po prvýkrát vykonať je deň ich splatnosti, keďže tento deň je aj dňom, kedy si žalobca mohol právo na ich zaplatenie uplatniť na súde (t.j. prvý raz vykonať). Podľa ust. § 9 zák. č. 168/1996 Z.z. bol žalobca oprávnený pri ceste bez cestovného lístka uložiť žalovanému povinnosť na úhradu cestovného a úhrady, preto sa dlžná suma stala splatnou na základe jeho výzvy a to podľa ust. § 563 Obč. zákonníka, v zmysle ktorého ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal.

Z návrhu žalobcu a zo služobného Hlásenia o porušení tarifných a prepravných podmienok č. *. C., Ž. Ž. D. R. Ú. P. C. I. X,XX E. O. N. J. P. C. C. XX E. C. A. XX.X.XXXX, B. N. I. T. I. I. R. A. N. T. C., T.S.. A. XX.X.XXXX. A. I. cestovného a úhrady je zároveň dňom, kedy pre túto pohľadávku začala plynúť ročná premlčacia doba, ktorá uplynula dňa 11.3.2012. Žalobca však podal svoj návrh na súde až dňa 8.3.2013, t.j. po uplynutí premlčacej doby. Podľa ust. ust. § 100 ods. 1 Obč. zákonníka súd na premlčanie prihliadne len na námietku dlžníka a ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať. Vzhľadom na skutočnosť, že opatrovníčka žalovaného proti nároku žalobcu vznesla námietku

premlčania, súd žalobcovi nemohol jeho právo na zaplatenie XX,XX eur z titulu cestovného a úhrady k cestovnému priznať.

Výrok o trovách konania vyplýva z ust. § 142 ods. 1 O.s.p. v zmysle ktorého účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. Žalovaný bol v konaní v celom rozsahu úspešný, preto má proti žalobcovi právo na náhradu trov konania. Nakoľko žalovanému žiadne preukázateľné trovy konania nevznikli, súd rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od doručenia na Krajský súd v Košiciach, prostredníctvom Okresného súdu Košice II, v troch vyhotoveniach. V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,

-5-

18C/155/2013-43

b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v a kom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie (§ 205 ods. 2, 3 O.s.p.).